به‌رغم رأی دیوان عدالت اداری، شهردار تهران می‌ماند؛

فراقانونی یعنی زاکانی!

سعیده علیپور

دیروز تنها ساعتی پس از انتشار خبر رأی دیوان عدالت اداری مبنی بر غیرقانونی بودن حضور علیرضا زاکانی در سمت شهردار تهران؛ مهدی چمران، رئیس شورای شهر در واکنشی عجیب اعلام کرد که «خوشحال نشوید! آقای زاکانی نمی‌رود».

مطابق با رای دیوان عدالت اداری؛ «آیین‌نامه انتخاب شهرداران فاقد اشکال قانونی تشخیص داده‌شده و همه شهرداران شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت از جمله تهران باید دارای سوابق مرتبط شغلی باشند». حال آنکه علیرضا زاکانی فاقد این سوابق است و در نتیجه حضور او در پست شهرداری تهران «خلاف صریح قانون» است.

با این حال به نظر می‌رسد هاله حمایت‌ها چنان زاکانی را در بر گرفته که قرار نیست رای اخیر دیوان عدالت اداری خطی بر اریکه قدرتش بیندازد و جایگاهش را تهدید کند. نکته تازه‌ای نیست و در یک سال اخیر تکیه زاکانی بر مسند شهردار تهران غیرقانونی بود؛ با این تفاوت که این بار قانون‌شکنی علنی، صریح و توأم با دهان کجی به مخالفان است.

مهدی چمران، رئیس شورای شهر تهران دیروز در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه مطابق رای دیوان عدالت امکان خداحافظی زاکانی از شهرداری تهران وجود دارد، گفت: «رای دیوان عدالت اداری چیز دیگری است و ربطی به آقای زاکانی ندارد».

بسیاری از منتقدان می‌گویند چگونه است که رئیس شورای شهر تهران اینگونه بر حضور غیرقانونی زاکانی در سمت شهردار اصرار می‌ورزد، بدون آنکه در کارنامه عملکرد یک سال اخیرش بارقه‌ای از نور کارآمدی دیده شود.

شروع یک فرآیند غیرقانونی

شهردار تهران در حالی یک سال پیش از صندلی نمایندگی مردم قم در مجلس شورای اسلامی به سمت صندلی شهرداری تهران خیز برداشت که در همین جَست نخست، قوانینی نادیده گرفته شد که پیشتر گمان می‌رفت در انتخاب شهردار شهر بزرگی مثل تهران اهمیت کلیدی داشته باشد.

زاکانی که در جریان سیزدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری پس از مناظره‌های تلویزیونی و تنها یک روز مانده به رای‌گیری به نفع ابراهیم رئیسی کنار کشید و بسیاری از او با عنوان کاندیدای پوششی یاد می‌کردند در روز انتخابات در پاسخ به چرایی کناره‌گیری‌اش گفت که «این خیلی بد است که هر کسی جایی می‌آید علاقه داشته باشد به جای دیگری برود، من در بهترین جای کشور (مرکز پژوهش‌های مجلس) در حال نوکری هستم».

اما خیلی زود محل «نوکری»! او بدون توجه به حوزه تخصصی‌اش تغییر کرد و با وجود مخالفت‌های بسیاری با ۱۸ رای اعضای شورای شهر، شهردار تهران شد. سمتی که او آن را به وزارت در کابینه رئیسی ترجیح داد.

شهرداری با تخصص غیرمرتبط

در حالی که بسیاری معتقد بودند زاکانی به دلیل داشتن رشته تحصیلی غیرمرتبط و همچنین نداشتن فعالیت مرتبط از نظر قانونی نمی‌تواند برای این پست انتخاب شود، اما گذر زمان ثابت کرد که زاکانی مردی است فرای قانون.

این انتصاب در حالی بود که دی ماه ۹۷ هیات وزیران آیین‌نامه‌ای تصویب کرد که در آن اشاره شده‌ است: «تمامی افرادی که قرار است به عنوان شهردار از سوی شوراهای اسلامی شهر انتخاب شوند باید دارای مدارک تحصیلی دانشگاهی در رشته‌های تحصیلی مشخصی باشند.

طبق این بخشنامه رشته‌های عمران، سازه، راه و ترابری، حمل و نقل، مدیریت ساخت، محیط زیست، ساختمان‌های هوشمند، شهرسازی، ساخت و تولید، نقشه‌برداری، طراحی محیط زیست از گروه فنی و مهندسی و رشته‌های فضای سبز، بهداشت محیط، علوم و مهندسی محیط زیست، ارزیابی و آمایش سرزمین و آلودگی‌های محیط زیست از گروه علوم تجربی تعیین شده‌اند».

همچنین «رشته‌های مدیریت مالی، بازرگانی، دولتی، طراحی سازمان‌های دولتی، بودجه و مالیه عمومی، خط‌مشی گذاری عمومی، مدیریت پیشرفته و توسعه شهری و روستایی، مدیریت سازمان‌های دولتی، مالی و اقتصادی، برنامه‌ریزی و نظارت، برنامه‌ریزی محیط زیست، مدیریت محیط زیست، مدیریت بحران، مدیریت شهری، جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، آمایش شهری، محیط زیست شهری، برنامه‌ریزی مسکن و بازآفرینی شهری، کاربری اراضی و ممیزی املاک، برنامه ریزی آمایش سرزمین، علوم اقتصادی، توسعه اقتصادی و برنامه ریزی، اقتصاد شهری، جامعه شناسی، برنامه ریزی اجتماعی، مدیریت خدمات اجتماعی، برنامه ریزی توسعه منطقه‌ای، توسعه محلی (شهری)، حقوق عمومی، حقوق محیط زیست، حقوق اقتصادی، حقوق ثبت اسناد و املاک، حقوق حمل و نقل، مدیریت نظارت و بازرسی، حقوق مالی، اقتصادی، مدیریت ثبت اسناد و املاک، علوم سیاسی، حسابداری، حسابداری مدیریت، مدیریت بازرگانی از گروه علوم انسانی و رشته‌های برنامه‌ریزی شهری، برنامه‌ریزی منطقه‌ای، طراحی شهری، معماری (مسکن، پایداری، فناوری) و معماری منظر از گروه هنر برای احراز مدرک تحصیلی سمت شهردار تعیین شده‌اند».

> **مهدی چمران، رئیس شورای شهر تهران دیروز در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه مطابق رای دیوان عدالت اداری امکان خداحافظی زاکانی از شهرداری تهران وجود دارد؟ گفت: «رای دیوان عدالت اداری چیز دیگری است و ربطی به آقای زاکانی ندارد»!**

از سوی دیگر «حداقل مدرک تحصیلی شهرداران طبق آیین‌نامه اجرایی شرایط احراز تصدی سمت شهردار لیسانس است. براساس بخشنامه جدید افرادی که قرار است به عنوان شهرداران شهرهای بیش از ۲۰۰ هزار نفر جمعیت و مراکز استان‌ها انتخاب شوند باید حداقل دارای مدرک تحصیلی فوق لیسانس در رشته‌های ذکر شده باشند همچنین دارا بودن حداقل مدرک لیسانس برای شهرداران سایر شهرها الزامی است».

بررسی مفاد اعلام شده نشان می‌داد که زاکانی با وجود داشتن مدرک پزشکی هسته‌ای و عضویت در بسیج و نمایندگی چند دوره مجلس شورای اسلامی و ریاست کوتاه مدتش در مرکز پژوهش‌های مجلس نمی‌تواند شهردار تهران شود. اما در مدت کوتاهی اظهارات عجیب مقامات شورای شهر نشان داد که «می‌تواند»!

جایی که قانون رنگ می‌بازد

در حالی که حتی اصولگرایان بسیاری به این موضوع که مدرک زاکانی ارتباطی با شهرداری ندارد و او حتی یک روز هم در مدیریت شهری سابقه حضور ندارد معترض بودند؛ پرویز سروری، نایب رئیس شورای شهر در یک برنامه تلویزیونی حرام را حلال کرد و گفت: «در حال رایزنی با دولت و مجلس برای اصلاح قانون انتخاب شهردار هستیم».

سروری در این برنامه به شهروندان اعلام کرد که می‌خواهند از معادل‌سازی دوره نمایندگی مجلس زاکانی برای شرط نداشتن ۹ سال سابقه اجرایی وی استفاده کنند.

وقتی مجری در مورد تحصیلات غیرمرتبط شهردار منتخب سوال پرسید، سروری گفت که «قانون اشتباه است! و با مذاکره با مجلس و وزارت کشور در صدد دیم مدرک پزشکی هسته‌ای هم جزو رشته‌های مرتبط با مدیریت شهری قرار گیرد زیرا سلامت جامعه هم مهم است».

مهدی چمران، رئیس شورای شهر تهران نیز در توجیه انتخاب زاکانی گفت: «اینکه شهردار حتما باید سابقه مدیریت شهری داشته باشد، مثل این می‌ماند که وزیر پیشنهادی یک وزارتخانه باید قبلا سابقه وزارت در آنجا را داشته باشد!».

از سوی دیگر در همان زمان برای حل این مشکل هم هیات وزیران دولت سیزدهم تصدی پست شهرداری تهران توسط زاکانی را بلااشکال دانست و برای اتقان موضوع، وزیر کشور طی نامه‌ای خطاب به معاون اول رئیس جمهور از هیات دولت نیز استفسار کرد و هیات وزیران در جلسه خود، تصدی پست شهرداری تهران برای شهردار منتخب شورای شهر تهران را با توجه به هم‌ترازی شهردار کلانشهرها با مقامات بلااشکال دانست.

اما این تلاش‌ها در این حد باقی نماند. برای حل شدن این مشکل وزارت کشور در نامه‌ای دیگر به سازمان اداری و استخدامی کشور وضعیت زاکانی را استعلام کرد. آن نهاد نیز در پاسخ نوشت: «نمایندگان مجلس شورای اسلامی در زمره مدیران سیاسی اطلاق شده‌اند و این سمت بالاتر از سطح مدیریت ارشد است». احمد وحیدی، وزیر کشور نیز براساس همین استعلام حکم شهرداری زاکانی را امضا کرد.

> **بسیاری از منتقدان می‌گویند چگونه است که رئیس شورای شهر تهران اینگونه بر حضور غیرقانونی زاکانی در سمت شهردار اصرار می‌ورزد، بدون آنکه در کارنامه عملکرد یک سال اخیرش بارقه‌ای از نور کارآمدی دیده شود؟**

قانون‌شکنی محرز شد؛ اما اتفاقی نیفتاد

با این حال برخی این موضوع را قانون‌شکنی محرز دانستند و به آن واکنش نشان دادند. در این میان اما سازمان بازرسی کل کشور به این قانون‌شکنی واکنش نشان داد و در نامه‌ای خطاب به مهدی چمران، رئیس شورای شهر تهران تاکید کرد که انتخاب شهردار تهران باید بر اساس ضوابط و مقررات مربوطه از جمله مدرک تحصیلی و سابقه مدیریت مرتبط انجام شود.

انتخاب زاکانی اما صدای بسیاری از فعالان حوزه‌های سیاسی و اجتماعی و شهری را درآورد. مسعود پزشکیان، نماینده تبریز، آذرشهر و اسکو در مجلس شورای اسلامی با اشاره به انتخاب علیرضا زاکانی نماینده قم در مجلس یازدهم به عنوان شهردار تهران از سوی شورای شهر گفت: «این موضوع از نظر قانونی مشکل دارد و باید سابقه اجرایی مرتبط با جایگاه شهرداری وجود داشته باشد. حداقل براساس اطلاعات همخوانی میان سِمت شهرداری و شخص نماینده قم نمی‌بینم».

همچنین اسفند ماه سال گذشته دیوان عدالت اداری در پی شکایت چند تن از وکلا در پی نقض قانون انتخاب شهردار، پاسخ سازمان اداری و استخدامی را غیرقانونی دانسته و خواهان ابطال آن شد. موضوعی که بار دیگر در روزهای اخیر تکرار و جواب آن هم همان قبلی بود. «خوشحال نشوید! آقای زاکانی نمی‌رود».

امانگاهی به کارنامه شهردار تهران در یک سال گذشته در حوزه مدیریت بحران، حمل و نقل عمومی، توسعه شهری و... مشحون از ناکارآمدی است و ارزش آن را نداشت که به خاطرش حرام قانون، حلال شود. از عدم نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی گرفته تا چالش‌های شهرداری در سیل اخیر؛ از پرداخت حقوق پرسنل اتوبوسرانی و سفرهای بی‌حساب و کتاب خارجی مدیران شهری که بارها صدای اعضای شورای شهر را درآورده است گرفته تا آلودگی هوا و ترافیک و.... اما آنچه مسلم است، زاکانی نه با نشان دادن قدرتش در امر مدیریت، بلکه به مدد امدادهای پشت پرده، همچنان در سمت شهردار پایتخت باقی خواهد ماند.

از گوشه و کنار

ثبت ۷۱ مرگ و شناسایی بیش از ۷ هزار بیمار جدید کرونا در کشور

بر اساس اعلام وزارت بهداشت ایران طی ۲۴ ساعت منتهی به ظهر دیروز، ۷۱ بیمار مبتلا به کرونا جان خود را به دلیل ابتلا به کووید از دست داده‌اند و ۷۳۴۸ مورد ابتلای جدید هم به ثبت رسیده است. در حال حاضر ۷۸ شهرستان ایران در وضعیت قرمز، ۱۸۴ شهرستان در وضعیت نارنجی و ۱۷۴ شهرستان در وضعیت زرد قرار دارند.

■■■

قرار بازداشت سعید مدنی برای بار چهارم تمدید شد

خانواده سعید مدنی، پژوهشگر علوم اجتماعی، اعلام کردند که قرار بازداشت موقت او برای بار چهارم تمدید شد. سعید مدنی روز ۲۶ اردیبهشت بازداشت شد. این جامعه‌شناس قبلا نیز چندین بار در سال‌های ۱۳۷۳، ۱۳۷۹، ۱۳۸۰ و ۱۳۹۰ به اتهام‌های سیاسی بازداشت و محکوم شده بود.

■■■

درگیری حراست پرواز نجف - تهران با یک مسافر

تصاویری که در شبکه‌های اجتماعی منتشر شده، نشان می‌دهد در پی تاخیر ۶ ساعته در پرواز نجف - تهران هواپیمایی قشم‌ایر، بعد از فرود در فرودگاه امام خمینی در هواپیما درگیری‌هایی ایجاد شده است. به گزارش ایسنا، صابر نوروزی، مدیر روابط عمومی شرکت هواپیمایی قشم‌ایر گفت: به دلیل تاخیر پرواز و عصبانیت از این موضوع مسافران از هواپیما پیاده نمی‌شدند تا اینکه امنیت پرواز به دلیل مقاومت مسافران برای ترک کردن هواپیما، ورود و مسافران را از هواپیما پیاده کرد که در نهایت به درگیری ختم شد. به گفته نوروزی، رئیس ایستگاه قشم‌ایر در فرودگاه امام خمینی نیز توسط مسافران مورد ضرب و شتم قرار گرفته و هواپیما آسیب دیده است.

■■■

ادامه آبرسانی سیار در برخی از مناطق شهرکرد

در پی بارش‌های سیل‌آسا، آب چشمه کوهرنگ به عنوان تامین کننده ۵۰ درصد آب شرب شهرکرد و تعدادی از شهرها و روستای واقع در مسیر گل‌آلود شده و به بحران جدی تبدیل شده است، به گونه‌ای که پس از گذشت ۸ روز هم‌چنان برخی محلات شهرکرد دچار قطعی، کدورت آب و کاهش فشار آب است. به گزارش ایسنا در حال حاضر آبرسانی سیار با تانکر و توزیع آب بسته‌بندی شده در این شهر در حال انجام است و بسیاری از شهروندان در پی قطعی چندروزه آب دچار مشکلاتی شده‌اند.

■■■

مسئول ذی‌ربط در سازمان بهزیستی:

هر ساله آمار طلاق بیشتر می‌شود

مسئول اشتغال سازمان بهزیستی استان تهران گفت: تنوع و تعدد آسیب‌ها بیشتر شده و هر سال تعداد زنان بی‌سرپرست و سرپرست خانوار با توجه به طلاق افزایش می‌یابد. به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، مینا رجایی افزود: سازمان بهزیستی بیش از ۱۰۰ ماموریت دارد که به تنهایی از عهده این ماموریت‌ها برنمی‌آید، اما با کمک افراد متولی می‌توان وظایف را تقسیم کرد و آمار را کاهش داد.

■■■

حذف رشته موسیقی برای دختران دانش‌آموز در شیراز

به اولیای ۶۱ دختری که برای رشته موسیقی هنرستان شهید کامیاب شیراز ثبت‌نام کرده بودند، دیروز اعلام شد که ثبت‌نام‌شان منتفی است. به گزارش خبر آنلاین، گویا ثبت‌نام از پسران در همین رشته در هنرستان پسرانه انجام شده است. یکی از مسئولان این هنرستان گفته است: از سوی آموزش و پرورش، عدم تامین منابع مالی؛ دلیل حذف ثبت‌نام دختران در رشته موسیقی عنوان شده است.

■■■

خودکشی ۱۶ نفر با قرص برنج در کهگیلویه و بویراحمد

مدیرکل پزشکی قانونی کهگیلویه و بویراحمد گفت: ۹۳.۷۷ درصد از مرگ‌های با قرص برنج استان در شهرستان بویراحمد است. به گزارش رکنا، کامروز امینی اظهار کرد: طی سال گذشته، ۱۶ نفر در استان بر اثر مسمومیت با قرص برنج جان خود را از دست دادند. وی افزود: طی سال ۱۴۰۰، از مجموع متوفیان ارجاعی به ادارات پزشکی قانونی استان، ۱۱ نفر مرد و ۵ نفر زن بودند.

گزارش

اولین پیمایش سالمندی در کشور اجرا می‌شود

لزوم ارائه خدمات داوطلبانه و محله‌محور به سالمندان

رئیس دبیرخانه شورای ملی سالمندان با تاکید بر لزوم ایجاد سامانه جامع سالمندی از اولین پیمایش ملی سالمندان کشور در آینده‌ای نزدیک خبر داد.

به گزارش ایلنا، حسام‌الدین علامه، درباره سامانه کشوری مراقبت سالمندی که از سوی مرکز سالمندان کهریزک مطرح شده است، گفت: از این اقدامات در کشور بسیار انجام می‌شود و به صورت کاملا پراکنده است. سازمان بهزیستی در حال تهیه سامانه جامعی است که در این سامانه اطلاعات سالمندان نیز مندرج خواهد شد و از دبیرخانه شورای سالمندی درخواست اطلاعاتی در این زمینه کرده‌اند تا بتوانند اطلاعات سالمندان را در این سامانه بارگذاری کنند.

رئیس دبیرخانه شورای ملی سالمندان با بیان اینکه در دستگاه‌های مختلف اجرایی سامانه‌های پراکنده‌ای داریم، تصریح کرد: این سامانه‌ها بعضا اختصاصی یک سازمان هستند یا به صورت جنرال اطلاعات سالمندان در این سامانه‌ها وجود دارد. به طور مثال در سامانه رفاه ایرانیان یک سامانه جنرال است که اطلاعات اقتصادی سالمندان در آن نیز مشخص شده است یا در وزارت بهداشت برای سالمندان پرخطر یک سامانه‌ای راه‌اندازی کرده‌اند که حدود ۷۰ درصد از سالمندانی که دارای شاخص‌های پرخطر سلامت بوده‌اند، در سال ۱۴۰۰ غربالگری کرده و در این سامانه مشخص کرده‌اند.

علامه خاطرنشان کرد: اما ما در حوزه سالمندی به یک سامانه جامع از اطلاعات انجمن‌ها و سمن‌های سالمندی، دستگاه‌های اجرایی و سالمندان نیاز داریم و در این زمینه سازمان بهزیستی در حال انجام اقداماتی برای تهیه سامانه‌ای جامع از افراد تحت پوشش خود است اما زیرساخت آن هنوز به طور کامل ایجاد نشده است و ما هنوز اطلاعات جامعی از وضعیت سالمندان نداریم.

وی با اشاره به لزوم تهیه بانک اطلاعات سالمندان گفت: در این سامانه جامع باید مشخصات فردی، خانوار، اقتصادی، مسکن، ازدواج، سلامت، نیازمندی‌های مربوط به مراقبت از سالمند، فعالیت‌های فرهنگی اجتماعی، نیازمندی به انواع خدمات در منزل و محله‌محور باید مشخص شود و ما در حال حاضر چنین سامانه‌ای نداریم و نیاز است بودجه حدود ۵۰ میلیارد تومان برای تهیه این سامانه در نظر گرفته شود.

رئیس دبیرخانه شورای ملی سالمندان گفت: باز هم تاکید می‌کنم که برخی از سازمان‌ها این اطلاعات را به صورت جنرال یا بخشی و پراکنده دارند، اما اینکه یک سامانه‌ای جامعی که بتواند با اطلاعات تجمیعی یک تصویر جامع از سالمندان و فعالیت‌های سالمندی و اطلاعات حوزه سالمندی برای سیاست گذاری، پژوهش و برنامه‌ریزی را در اختیار ما قرار دهد وجود ندارد.

علامه خاطرنشان کرد: وزارت بهداشت شاخص‌های سالمندان پرخطر را از نظر بیماری مشخص و آماری در این خصوص تهیه کرده است اما این اطلاعات لازم است که به روز باشند یعنی به سامانه‌های مربوط به سازمان ثبت احوال وصل باشد تا چنانچه فردی خدایی نکرده فوت کرد از این سامانه خارج شود و همچنین اگر فرد میانسالی به سن ۶۰ سالگی رسید وارد این سامانه شود. بنابراین سامانه‌هایی که در حال حاضر وجود دارد پویا نیست.

وی با بیان اینکه همچنین در بخش سلامت شاخص‌های سلامت رصد می‌شود، تصریح کرد: برای ارائه خدمات با توجه به اینکه ما پرستار و مراقب رسمی نداریم بنابراین باید از خدمات داوطلبانه و محله‌محور استفاده کنیم و لازم است که یک سامانه تعاملی وجود داشته باشد که نیاز سالمند در خارج از بیمارستان مشخص شود تا گروه‌های داوطلب محله‌محور بتوانند به این نیازها پاسخ دهند بنابراین اگر این سامانه جامع اتفاق بیفتد و باید یک سامانه چندوجهی باشد که اطلاعات کاملی از وضعیت اقتصادی، معیشتی، سلامت، نیازمندی به مراقبت و... در آن وجود داشته باشد تا بتوانیم از این بستر هوشمند برای اولویت‌بندی سالمندان برای ارائه خدمات هدفمند به آن‌ها استفاده کرد. رئیس دبیرخانه شورای ملی سالمندان خاطرنشان کرد: راه‌اندازی این سامانه یک کار بین بخشی است و از آنجا که سازمان ملی سالمندان نداریم سازمان‌ها و نهادها مانند سازمان بهزیستی فقط به گروه تحت پوشش خودشان خدمت ارائه می‌دهند نه به همه سالمندان کشور. بنابراین لازم است بودجه‌ای از سوی سازمان برنامه و بودجه برای ایجاد سامانه جامع سالمندی در اختیار بهزیستی قرار گیرد تا بتوان برای همه سالمندان این سامانه را ایجاد کرد. اما از آنجا که سازمان بهزیستی فقط سالمندان تحت پوشش خود را پوشش می‌دهد بودجه‌ای برای این منظور ندارد تا بتواند این بانک اطلاعات را راه‌اندازی کند.

■ نمایی از دارایی‌های ۴ سالمند در کهریزک